

SPOROČILO ZA JAVNOST: 21. januarja 2022

MINULO LETO STA ZAZNAMOVALI DESETLETNICA DELOVANJA JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD IN NOVA REALNOST, KI PA JE OSREDNJI TURISTIČNI TOČKI IN HOSTLU CELICA KLJUB VSEMU PRINESLA BOLJŠE REZULTATE

Leto 2021 je na osrednji turistični točki v mestu – Ljubljanskem gradu minilo v znamenju desetletnice delovanja samostojnega javnega zavoda ter povečanja števila obiskovalcev in izvedenih dogodkov v primerjavi z letom poprej, četudi še vedno močno v primežu epidemije. Kljub slednji so števci prehodov zabeležili nekaj več kot 460.000 obiskovalcev; s tirno vzpenjačo se jih je prepeljalo približno 142.000. V grajskih prostorih smo izvedli 308 dogodkov. Med drugim smo: pripravili nov doživljajski produkt za družine, ponudili novo kulinarčno doživetje, obnovili srednjeveško mestno obzidje ob trasi tirne vzpenjače, začeli obnovo še zadnje neobnovljene dvorane Kazemate, izpeljali četrto trgatev v Grajskem vinogradu in napolnili kar 1350 steklenic grajskega vina (letnik 2020). Prejeli smo nekaj nagrad in priznanj ter znak Slovenia Green Attraction, povečali zanimanje za grajske vsebine na družbenih omrežjih ... Prilagajali smo se na vse spremembe, povezane z ukrepi za preprečevanje širjenja virusa covid-19, kar je narekovalo občasno zapiranje gradu, prepoved obratovanja tirne vzpenjače, odpovedi ali prestavitve dogodkov in selitev vsebin na splet, zamrtje celotnega sektorja prireditvene industrije ... Vse naštetu je botrovalo še vedno visokemu, okoli 70-odstotnemu upadu obiskovalcev glede na leto 2019, ki je bilo za nas najbolj uspešno poslovno leto.

Hostel Celica, ki je v upravljanju Javnega zavoda Ljubljanski grad, je v preteklem letu zabeležil 12-odstotno povečanje nočitev v primerjavi z letom poprej. V prvi polovici leta je bil hostel pretežno zaseden z zdravstvenimi delavci, maja so se postopoma začeli vračati tudi popotniki. V poletnih mesecih je bila zasedenost že primerljiva z leti pred epidemijo. Ko so ukrepi to omogočali, smo tam izvedli tudi 45 kulturno-umetniških dogodkov.

Direktorica Javnega zavoda Ljubljanski grad **Mateja Avbelj Valentan**, ki je oktobra lani nastopila svoj tretji mandat, je izpostavila: *»Delujemo v najbolj prizadetih panogah, kot sta turizem in kultura, in očitno bo za okrevanje teh dejavnosti potrebnega še kar nekaj časa. Sicer optimistično stopamo v novo desetletje delovanja javnega zavoda, saj se zavedamo, da smo v zadnjih desetih letih prav usmerili naša prizadevanja in da bomo na tej osnovi lahko delali in se razvijali tudi v prihodnje.«* Pri tem pa še dodala: *»Hvaležni smo ustanoviteljici – Mestni občini Ljubljana, da nas izdatno podpira v teh časih, ko zaradi spremenjenih okoliščin ne dosegamo deleža lastnih prihodkov, kot smo ga v časih pred epidemijo. Tako smo lahko zadržali vsa delovna mesta, kar bo za ponovni razvoj panoge zelo pomembno. Povzetek minulega leta in del kratkoročnih načrtov pa predstavljamo v nadaljevanju.«*

Koronarealnost 2021 v številkah

Grad je v skladu z vladnimi odloki ustavljal in zapiral svoje dejavnosti, kot so galerije, muzeji, dogodki, trgovina, vzpenjača, gostinski lokali ... Grajske vsebine niso bile dostopne med 9. in 22. januarjem, grad je bil zaprt v celoti med 1. in 11. aprilom. Tirna vzpenjača ni obratovala 98 dni. V tem času smo v skladu s predpisi izvedli tudi posebni pregled po 15 letih delovanja vzpenjače. S kulturno-umetniškimi dogodki v živo je bilo mogoče nadaljevati šele konec maja, od novembra dalje pa je bila kapaciteta dvoran za izvedbo dogodkov prepolovljena.

Števci prehodov so zabeležili 460.355 obiskovalcev Ljubljanskega gradu, kar je 32 odstotkov več kot leto poprej. Tirna vzpenjača je prepeljala 142.274 potnikov, kar je dobrih 45 odstotkov več kot leto poprej. V strukturi obiskovalcev predstavljajo tuji obiskovalci 63 odstotkov, domači pa 37. Med tujimi obiskovalci, ki jih beležimo v statistiki prodanih turističnih vstopnic, so prevladovali obiskovalci iz nam bližnjih držav: Nemčije, Italije, Francije, Nizozemske, Madžarske, Avstrije; opaziti je bilo tudi goste iz Združenih držav Amerike.

Kultura in industrija srečanj 2021 v številkah

Na kulturno-umetniškem področju – v okviru glasbenega, likovno-galerijskega, izobraževalnega, uprizoritvenega, filmskega programa ter tradicionalnih dogodkov – smo lani izvedli 170 dogodkov, od tega 9 hibridno, 28 izključno prek spleta, ostale pa v živo. V okviru slednjih velja izpostaviti: festival *Godibodi* konec maja, enega prvih glasbenih dogodkov z navzočnostjo občinstva po sprostivni več kot sedemmesečnih ukrepov, ko nastopanje v živo pred publiko ni bilo mogoče; kontinuirano smo izvedli večino načrtovanega programa v okviru *Jazz Cluba Ljubljanski grad* (prek spleta ali v živo); odmevala je osrednja poletna fotografska razstava *Alana Gelatija* v Stanovski dvorani in Palaciju; kljub omejitvam smo uspešno izvedli nekatere tradicionalne vsebine, kot so npr. *Film pod zvezdami* s Kinodvorom in jubilejni 10. *grajski dnevi*. Pred poletjem smo razvili nov produkt za družine *Friderik in lov na zaporniško številko*, ki ponuja odkrivanje zanimivih grajskih vsebin na Grajskem griču. Vodene ogledne Ljubljanskega gradu smo začeli ponujati tudi prek Amazona.

V grajskih prostorih, ki jih je mogoče najeti za različne protokolarne in družabne dogodke ter poroke, je bilo izvedenih še 138 dogodkov drugih organizatorjev; skupaj se je torej lani v grajskih prostorih odvijalo 308 dogodkov. Modra in Bela dvorana Ljubljanskega gradu sta z začetkom leta 2022 znova postali redni lokaciji Upravne enote Ljubljana za sklepanje zakonskih oziroma partnerskih zvez.

Na **področju investicij** smo s sredstvi ustanoviteljice Mestne občine Ljubljana izvedli obnovo srednjeveškega mestnega obzidja, ki poteka ob trasi tirne vzpenjače. Z obnovo smo te pomembne ostaline sanirali in zaščitili pred nadaljnjim propadanjem ter jih za potrebe prezentacije tudi ustrezno osvetlili.

Začeli smo z obnovo in dokončanjem Kazemat, prostora, ki bo po obnovi skupaj s pomožnimi prostori omogočal kulturne programe in prirejanje drugih dogodkov.

Nagrade, priznanja, certifikati – in odmevi v javnosti

Spletna trgovina Friderik je prejela prvo nagrado v kategoriji Naj spletna trgovina na tekmovanju *Netko 2021*.

Ljubljanski grad in Hostel Celica sta uspešno zadostila vsem kriterijem in pridobila trajnostni certifikat *zeleni ključ*, na podlagi katerega je bil Ljubljanski grad vključen v *Zeleno shemo slovenskega turizma* (Hostel Celica je bil sprejet že pred časom) in je s strani Slovenske turistične organizacije prejel znak *Slovenia Green Attraction*.

Spletno mesto Ljubljanskega gradu je osvojilo naziv spletni prvak v kategoriji Javne in nevladne organizacije na tekmovanju *WEBSI 2021*.

Kljub zmanjšanemu obsegu programov smo tako na spletni strani kot tudi na družbenih omrežjih (Facebook, Instagram, Twitter, TikTok) zaznali povečano število ogledov in sledilcev.

Leto 2021 je minilo tudi v znamenju desetletnice delovanja samostojnega zavoda Ljubljanski grad, kar smo pospremili z izdajo priložnostnega almanaha ter celoletnim komuniciranjem in nagradnimi igrami na družbenih omrežjih.

Izbrani Grajski užitki

Pod blagovno znamko, povezano z grajsko kulinariko in vinsko zgodbo, smo lani: oblikovali nov produkt *Dober tek po grajsko*, ki smo ga lahko ponujali tudi v času, ko so bili gostinski lokali zaprti; začeli s sklopom kulinarčnih dogodkov *Večerja nad mestom*; izpeljali že *četrto trgatov* v Grajskem vinogradu ter ustekleničili 1350 steklenic belpina in rdečegrajca (letnik 2020). V letu, ko se je Slovenija ponašala z nazivom evropska gastronomska regija, smo pripravili še nekaj programov s to tematiko. Grajska kulinarčna knjiga *Jedi časov – časi jedi*, ki smo jo izdali ob koncu leta 2020, je bila uvrščena na razstavo Trajnostna gastronomija, ki je potekala na Švedskem.

Javni zavod Ljubljanski grad v letu 2022

Program izvajanja javne službe za 2022 bo zajemal vsa umetniška področja; izvajanje pa bomo prilagajali glede na veljavne ukrepe. Na **likovno-galerijskem programu** velja izpostaviti fotografsko razstavo *Jože Plečnik (1872–1957)*, s katero bomo tudi na Ljubljanskem gradu obeležili 150. obletnico rojstva našega arhitekta, razstavo ilustracij *Hane Stupica*, fotografsko razstavo National Geographic Slovenija in New York – *Veličastne podobe* ter osrednjo poletno razstavo mednarodno priznanega fotografa *Ulija Webra*; na **glasbenem programu** festival *Godibodi* in

nadaljevanje rednih petkovih glasbenih večerov v *Jazz Clubu Ljubljanski grad*; na **izobraževalnem področju** (poleg stalnih vsebin) še vsebine, povezane s kulinariko (cikel kulinarčnih predavanj, humorni pogovorni večeri); v okviru **festivalskega dogajanja** *11. grajske dneve* in *Grajski december*; v okviru **uprizoritvenega programa** pa nov sklop pravljličnih dopoldnevov s Friderikom. Med najbolj obiskanimi in priljubljenimi poletnimi dogodki na prostem bo tudi letos zagotovo *Film pod zvezdami* – letni kino (v sodelovanju s Kinodvorom).

Na **področju izvajanja turistične dejavnosti** bomo naše dejavnosti usmerjali v vnovično umestitev Ljubljanskega gradu na tujih trgih. Nadaljevali bomo z aktivnostmi na področju trajnostnega turizma, tokrat z vključitvijo v Konzorcij Slovenia Green. Pripravljamo nov produkt za domačo in tujo javnost – *kulinarčni Časovni stroj*, dosedANJI doživljajski vodeni ogled bomo nadgradili še s kulinariko. V sklopu doživetij za družine bomo nadgradili tudi *Družinski vodnik*. Upamo, da se bo lahko sprostil sektor prireditvene industrije, pri čemer nastopamo v vlogi ponudnika dvoran; izpad na tem področju je namreč precejšen.

Na področju **investicijskega vzdrževanja** je v letu 2022 – ob šestnajstletnici obratovanja tirne vzpenjače – skladno s predpisi predviden drugi osemletni pregled, ki pa ne bo vplival za obratovanje vzpenjače.

Mestna občina Ljubljana je maja 2020 začela z deli na objektu *Stolba*. Po dokončanju **investicije** (predvidoma v prvih mesecih letošnjega leta) bo objekt predan v upravljanje zavodu Ljubljanski grad, s čimer bomo ublažili prostorsko stisko pisarniških prostorov za zaposlene.

Hostel Celica je bil odprt skozi vse leto, obiskovalci so se začeli postopoma vračati v maju

V Hostlu Celica, ki je v upravljanju Javnega zavoda Ljubljanski grad, so v prvi polovici leta več kot polovico gostov predstavljali zaposleni in prostovoljci v UKC; zasedenost ležišč je bila zaradi ukrepov le 8-odstotna. Popotniki so se začeli postopoma vračati maja. V drugi polovici leta smo zabeležili povprečno 66-odstotno zasedenost ležišč, meseci avgust, september in november pa so bili že primerljivi z leti pred izbruhom epidemije. V primerjavi s preteklim letom smo ustvarili za 12 odstotkov več nočitev. Večina gostov so bili tujci, največ jih je bilo iz Nemčije, Francije, Nizozemske in Belgije; vračajo se tudi gostje iz Združenih držav Amerike.

Zaradi ukrepov je bilo v hostlu precej manj kulturno-umetniških dogodkov, skupno 45. Letos si želimo vnovičnega zagona programov na glasbenem, razstavnem in izobraževalnem področju, da bi Hostel Celica – poleg svoje osnovne, tj. namestitvene dejavnosti – spet postal tudi živahna točka umetniškega ustvarjanja.

Poslovni rezultat je odraz spremenjenih razmer

Zaradi spremenjenih okoliščin, različnih ukrepov in posledično zmanjšanega števila obiskovalcev ter nižjih prihodkov iz različnih virov naše dejavnosti smo se v svojem poslovanju sproti odzivali tudi tako, da smo nekatere programe prestavili na kasnejša leta, druge odpovedali in krčili stroške na vseh področjih ... Izdatno nas je pri tem podprla tudi ustanoviteljica – Mestna občina Ljubljana. Podrobnejši podatki o poslovanju zavoda bodo znani ob zaključnem računu.

Dodatne informacije: Janja Rozman, vodja odnosov z javnostmi, Ljubljanski grad, tel.: 01/306 42 15, e-pošta: janja.rozman@ljublanskigrad.si